

Tillsammans är vi trygga

En kvantitativ studie om den feministiska identitetens inverkan på unga kvinnors upplevda trygghet i ett samhälle präglad av sexuella trakasserier

Therése Dahl

Therése Hevosaho

**Psykologi 61–90 hp, Examensarbete 15 hp
Institutionen för individ och samhälle/Högskolan Väst
Höstterminen 2019
Handledare: Karin Kia Åsberg
Examinator: Josefa Vega Matuszczyk**

Sexuella trakasserier är inget nytt fenomen, men efter #metoo- rörelsens framfart kom världshälsoproblemet i en helt ny dager. Forskning visar att känslan av trygghet påverkas markant efter att ha blivit utsatt för sexuella trakasserier, samt även att kvinnor som identifierar sig som feminister hanterar trakasserier bättre än andra efter en utsatthet. Denna studie ämnar undersöka om feministisk identitet kan tjäna som skydd att bibehålla en känsla av trygghet i ett samhälle präglad av sexuella trakasserier. I studien deltog flickor ($n = 27$) som studerade på gymnasiet hördes via en webbaserad självbyggd enkät som legat till grund för studiens data. Korrelationstestning har genomförts mellan de olika variablerna Upplevt problem av sexuella trakasserier, feministisk identitet, upplevd trygghet och kännedom om #metoo. Resultaten visar dock inget samband mellan feministisk identitet och känslan av trygghet, eller uppfattningen av problemet sexuella trakasserier. Däremot signifikant samband mellan uppfattningen av problemet sexuella trakasserier och upplevd trygghet i samhället.

Nyckelord: Sexuella trakasserier, feministisk identitet, #metoo, upplevelse av trygghet

Together we feel safe

Sexual harassment is not a new phenomenon, but with the #metoo movement, this world-wide health problem showed a whole new side. Studies have shown that future perceptions of safety are significantly affected after being sexually harassed. Also, women who identify themselves as feminists, have better coping strategies after being sexually harassed, than women who do not identify themselves as feminists. This study aimed to explore if a feminist identity would serve young women as a protector for keeping the perception of safety in a world where sexual harassment is perceived as a big problem. Girls ($n = 27$) at a Swedish gymnasium were heard through a web-based survey, which is the fundament of the study's data. The results showed that there was no relation between feminist identity and perceived safety or the perception of sexual harassment as a societal problem. However, a significant relation between sexual harassment and perceived safety was to be found.

Keywords: Sexual harassment, feminist identity, #metoo, perception of safety

Vi tackar Kia Åsberg för tålmodig handledning, värdefulla kommentarer, feedback och stöttning. Tack till Josefa Vega Matuszczyk för genomläsning och examinering av denna version (Version nr 1, januari 2020). Anna Dåderman för vägledning i APA-regler för examensarbete. Tack till biblioteket på Högskolan Väst för den organisering som ligger bakom PsychInfo där flertalet av de artiklar vi använt i studien sökts fram. Vi vill rikta ett stort tack till våra respektive familjer för allt stöd under arbetets gång. Vi vill tacka varandra för gott samarbete och kamratskap genom denna uppsats.

Denna uppsats tillägnas alla de modiga flickor och kvinnor runt om i världen som vågade bryta tystanden om sexuella övergrepp under #metoo, hösten 2017.

Hösten 2017 kom att bli en revolution som spreds över världen, och så även här i Sverige. Genom #metoo-rörelsen valde kvinnor och flickor att inte längre vara tysta om de trakasserier och övergrepp de varit utsatta för. Förövare fick stå till svars för de handlingar som utförts i syfte att kränka genom sexuellt våld mot kvinnor. Den globala uppmärksamhet som #metoo resulterade i visade tydligt att sexuella trakasserier är ett världshälsoproblem.

Gensvaret av rörelsen var så stort att det inte undgick någon. Bland annat i en studie gällande könsskillnader i attityder och känslor gentemot #metoo-rörelsen, drog forskarna slutsatsen att denna rörelse med största sannolikhet är en av de mest omfattande kampanjer inom sociala medier genom tiderna, och som bidragit med stora konsekvenser (Kunst et al, 2019). Däremot är kvinnors trygghet fortsatt hotad runt om i världen. #metoo-rörelsens effekter på samhället kan vara en symbol för vad som sker när kvinnor ställer sig vid sidan av och stärker varandra och på så sätt söker förändringar i samhället.

Sexuella Trakasserier

Sexuella trakasserier är inget nytt fenomen, utan har varit en del av mänskligheten sedan urminnes tider, i många olika förklädnader, riktat mot båda könen och i olika åldrar. Runt om i världen har ämnet uppmärksammats när medlemmar av den katolska kyrkan vittnat om övergrepp som de varit med om som barn och unga inom kyrkans församlingar, både i USA och i Europa. Media har vittnat om kvinnors utsatthet av män i nära relationer, om än möjligen de allra grävsta brotten. Ändå har de vardagliga trakasserier, de som skett i det tysta, hållits bakom stängda dörrar, och i Sverige är de mest utsatta unga kvinnor i åldern 20–24 år (BRÅ, 2019). Termen sexuella trakasserier är i Sverige ett samlingsnamn för både verbala samt fysiska övergrepp och kränkningar mot den enskilda individen (BRÅ, 2019). Att ge en annan människa uppmärksamhet i sexuellt syfte som ej är önskvärt, såsom med tillsägelse, beröring utan samtycke, i text och förtal till andra människor, är också vad som kan beskrivas som sexuella trakasserier (Apella et al, 2019).

De många olika former av sexuella trakasserier finnes i många uttryck där den utsattes integritet kränks, psykiskt som fysiskt. Apella et al (2019) delar in sexuella trakasserier i tre underkategorier: oönskad sexuell uppmärksamhet (förtal, handlingar och sexuella förslag), sexuellt tvång (utpressning och hot till samlag, våldtäkt) samt trakasserier med fokus på den utsattes sexuella identitet (förnedrande skämt kring egna sexuella läggningen, kränkande öknamn). Dessa tre anses vara de vanligaste kategorierna av sexuella trakasserier (Fitzgerald, Gelfand, & Drasgow, 1995 referat i Marks & An, 2019). Följderna av sexuella trakasserier kan se olika ut visar Apella et als (2019) forskning. Psykisk ohälsa är inte ovanlig som konsekvens hos den utsatte vare sig det är unga flickor eller pojkar som drabbas. Depression, ångest och

sömnstörningar är vanliga symtom. Apella et al (2019) studieresultat visar att efter 2½ år efter utsatthet, så bär offren med sig en känsla av nedsatt livskvalité och i vissa fall även diagnosen PTSD (Posttraumatisk stresssyndrom). Samma studie visar även på att en hög självkänsla fungerade som skydd mot de negativa effekter sexuella trakasserier innebär, samtidigt som de negativa effekterna sänker självkänslan samt motståndskraft att ignorera kränkningar, hos unga som blivit utsatta regelbundet. Ungas relationer med sina egna föräldrar och tryggheten i det egna hemmet speglar också hur den unga hanterar sexuella trakasserier (Apella et al, 2019).

Vem som utsätts för sexualbrott, och hur man blir bemött efter en anmälan har också betydelse utifrån våra normer. En flicka som har ett gott rykte, som inte gör mycket väsen av sig, beskrivs som skötsam och inte är märkbart intresserad av pojkar, kommer troligtvis få ett betydligt bättre bemötande av både polis och rättsväsende då hennes liv och rutiner kommer visa att hon "befann sig på fel plats vid fel tillfälle". En flicka som däremot har rykte om sig att vara sexuellt aktiv med olika killar och tar olika risker, kommer troligtvis bli hårdare bemött där hennes egen skuld kommer att granskas vilket kan förhindra att trakasserier stoppas (Rotundo et al., 2001 referat i Marks & An, 2019).

En orsak till att sexuella trakasserier inte alltid stoppas innan de når en allvarlig grad, till exempel upprepade trakasserier eller att de övergår till fysiska övergrepp, kan vara att offret till en början skrattat med i skämt riktat mot sig eller uppmuntrat beteendet på grund av känsla av uppvaktning och positiv uppmärksamhet (Festinger, 1957; Gawronski & Brannon, 2016 referat i Marks & An, 2019).

Att minimera sin egen utsatthet genom att jämföra med grova sexualbrott som exempel, en uppmärksammas våldtäkt eller att de egna trakasserier minskat, är också exempel på orsaker till att polisanmälan dröjer eller uteblir helt (Dougherty & Meyer, 2016 referat i Marks & An, 2019).

I Sverige handlades 11,200 brott med rubriceringen sexuellt ofredande år 2018, vilket innebar en ökning med 3% från 2017, och 16% avskrevs direkt och utredning upphörde. Detta kunde bero på till exempel brist på bevis eller ingen känd gärningsperson (BRÅ, 2019). Som tidigare nämnt är tjejer mellan 20–24 år den mest utsatta gruppen.

Under 2018 blev 7,839 personer misstänkta för sexualbrott. Av dessa var 3,628 personer misstänkta för våldtäkt inklusive grov våldtäkt. Detta innebär att 43 personer per 100,000 invånare misstänktes för våldtäkt och innebar en ökning med 9% jämfört med 2017, och hela 20% från 2009. Männerna ligger i majoritet gällande misstanke om våldtäkt (85 per 100,000 invånare är man, 2 av 100,000 invånare är kvinnor) men överlag har andelen både misstänkta kvinnor och män ökat de senaste åren (BRÅ, 2019).

Ju närmare gärningspersonen offret är, desto större är risken att ingen anmälan sker om att

brott har begåtts (BRÅ, 2019), och mörkertalet anses vara stort. Som ovan nämnts, finns en del riskfaktorer och belägg på att konsekvenserna av sexuella trakasserier kan vara förödande. Forskning har dock visat att det finns strategier och sätt som kan fungera som skydd för den utsatte.

Feministisk Identitet

Det kan vara viktigt i ungdomsåren att upptäcka feministisk medvetenhet och feministisk identitet för många unga flickor (Zucker & Stewart, 2007 referat i Leaper et al, 2013). Forskning har visat att genom kvinnostudier och studier om feminism, har unga kvinnor en möjlighet att stärka eller utveckla sin feministiska identitet (Gerstmann & Kramer, 1997).

Feminismen står för jämställdheten mellan kvinnor och män, och det kan finnas en del fördelar med en feministisk identitet. Feminism kan stärka kvinnor att utmana sexism runtomkring både sig själva och i samhället i stort (Leaper & Arias, 2001). Studier har visat att tonårsflickor har större benägenhet att upptäcka könsdiskriminering när de också rapporterar att ha lärt sig om feminism (Leaper & Brown, 2008). Mestadels av forskningen begränsar sig till feministisk identitet eller feministiska övertygelser i relation till copingstrategier mot sexism. I en studie gällande unga universitetsstuderande kvinnor, framkom att feministisk identitet ökade sannolikheten att kvinnor positivt värderade konfrontation av sexistiska handlingar (Leaper & Arias, 2011).

En liknande studie visade på att unga kvinnor som själva identifierade sig som feminister, var mer sannolika att nyligen ha konfronterat en sexistisk handling (Avres et al, 2009, referat i Leaper et al, 2013). Forskning som testat relationen mellan feministisk identitet hos unga kvinnor och gensvar gällande coping vid upplevelser av sexuella trakasserier, visar på att både personlig och allmän feministisk identifiering relaterar positivt till att söka stöd efter utsatthet (Leaper & Arias, 2011). Leaper et al (2013) påvisar i en studie gällande tonårsflickor, att feministisk självidentifiering förutspådde en positiv värdering i att söka socialt stöd som gensvar för att ha blivit utsatta för sexuella trakasserier. Leaper et al (2013) drar slutsatsen att flickor som anammar en feministisk identitet mer sannolikt än andra flickor, både uppmärksammar och förkastar sexistiska händelser, och därför är mer benägna att diskutera saken med andra. Samtidigt antyder Leaper et al (2013) att tonårsflickor med feministisk identitet möjligen är mindre benägna att betrakta undvikande som en strategi att hantera sexuella trakasserier. Slutsatsen de drar av sina fynd är att feministisk identitet kan hjälpa kvinnor att hantera könsdiskriminerande händelser i sina liv.

Kvinnors upplevelse av trygghet

Att känna sig trygg i livet är inte bara en mänsklig rättighet, utan även ett behov för att kunna fungera som en fullgod individ. Maslows behovstrappa visar att människan behöver gå igenom fem nivåer för att kunna utvecklas fullfärdigt som människa. Varje nivå av behov behöver bli tillgodosett för att kunna gå till nästa nivå. I den första nivån behöver man tillgodose sina fysiologiska behov, av att få mat, vatten och andra livsnödvändigheter. Andra nivån handlar om trygghet i vilken vi som människor behöver rutiner i en trygg vardag där man kan känna säkerhet och stabilitet. På så sätt hålls ångest och rädslor på avstånd och världen är fortfarande god. I den tredje nivån behandlar sökandet efter gemenskap med vänner och börjar tidigt för att påbörja en känsla av att vara en del av en tillhörighet. I relationen med andra människor söker vi efter uppskattning och bekräftelse som tillhör den fjärde nivån. Att få andra människors gillande och respekt blir allt viktigare. Vikten av eget gott självförtroende och självrespekt är minst lika viktigt, men kan också vara mer komplicerat för individen. Den sista och femte nivån handlar om självförverkligande och att uppnå sin fulla potential som människa (Atkinson & Hilgard's, 2017).

Att uppleva sexuella trakasserier kan i hög grad påverka individers framtida förmåga att känna sig säkra. Det finns de som hävdar att den tidigare tron om en trygg värld att inte bli utsatt för sexuella trakasserier rubbas när individen fallit offer för sexuella trakasserier (Casgardi, Riggs, Hearst-Ikeda & Foa, 1996 refererat i Culbertson, Wik, Kooiman, 2001). Kvinnor över lag, oavsett historik av sexuella trakasserier, känner sig som mest säkra i sitt hem följt av folktäta allmänna miljöer, interagerande med andra, och slutligen folktomma allmänna platser. Däremot visar samma studie att individer som upplevt sexuella trakasserier, rapporterade lägre grader av upplevd trygghet i hemmet, vid interaktioner och folktomma allmänna platser än individer utan erfarenheter av sexuella trakasserier. Ytterligare en studie som gjorts undersöker länken mellan trakasserier på gatan och generaliserad ångest samt känsla av trygghet. Resultatet visade att trygghetskänslan verkade som en signifikant länk mellan trakasserier på gatan och ångest. Detta gällde på isolerade allmänna platser och inte på folktäta allmänna platser (Davidson et al, 2016).

Syfte och frågeställning

Sexuella trakasserier är ett fenomen som tycks varit levande sedan urminnes tider. Både män och kvinnor blir utsatta, men sedan #metooörelsens framfart, har bilden av den utsatta kvinnan målat sig starkare än någonsin. Effekterna av upplevelser av sexuella trakasserier är många, och påverkar kvinnor på många plan, inte minst psykologiskt. Genom tidigare forskning kan det skönjas att kvinnor som anammat en feministisk identitet bär på ett slags skydd att hantera

effekterna av upplevda sexuella trakasserier (Leaper et al, 2013). Huruvida detta också kan gälla med en känsla av trygghet, vet man däremot lite om. Känsla av trygghet är basalt, och lägger grunden för att motverka sexuella trakasserier och annat destruktivt beteende i framtida relationer och sökandet efter den viktiga gemenskapen (Atkinson & Hilgard's, 2017). Vi har en hypotes om att en feministisk identitet unikt kan förutspå en högre grad av upplevd trygghet trots en uppfattning av att sexuella trakasserier är ett stort problem i samhället. Forskning kring sexuella trakasserier och dess samband med en inneboende feministisk identitet har fokuserat främst på informanternas egna upplevelser. Av etiska skäl var det inte för oss möjligt att utforska informanternas egna upplevelser av sexuella trakasserier, även om så vore ha varit klokt. I stället togs beslutet att undersöka hur stort problem unga kvinnor anser att sexuella problem är i olika sammanhang i samhället. Syftet med denna uppsats är att undersöka om en inneboende feministisk identitet, när kvinnor stödjer och stärker varandra, kan tjäna som skydd mot att känna sig mer säker i ett samhälle präglad av sexuella trakasserier.

Metod

Undersökningsdeltagare

I studien hördes tonårsflickor från 15 år till tidiga 20-årsåldern. Medelvärde på deltagarna ålder är 17 år, med en standardavvikelse på .89. Det gemensamma hör till att de alla går på en fri gymnasieskola i centrala Göteborg. Skolan har en bred krets av elever från olika samhällsklasser, från rikare förorter till arbetarklass. Elevernas bakgrunder är alltså mycket breda. Vi valde att inrikta oss enbart på de kvinnliga eleverna vid denna studie för att få en helhetsbild ur kvinnligt perspektiv, då statistiken visar tydligt att främst kvinnor och flickor är offer för sexuella trakasserier, även om pojkar naturligtvis också utsätts för liknande trakasserier. Alla deltagare var 15 år eller äldre vid undersökningen. Åldersgruppen valdes ut för att intresset för forskningen fanns hos en yngre målgrupp, men som av etiska skäl själva skulle kunna avgöra och bestämma över sitt deltagande. Skolan som valdes ut är ett gymnasium med yrkesämnen, så som bland annat, Handel – Bygg – Fordon- och Frisörprogram.

Ämnet vi valt att rikta in oss på kan upplevas känsligt och därför har vi värnat om flickornas integritet och anonymitet. Genom skolans intranät skickade vi ut en länk till den webbaserade enkäten. Vi vet alltså inte vilka flickor som svarat på enkäten, bara att de medverkande går just på en viss skola. Samtliga flickor, 156 stycken, på det utvalda gymnasiet har fått enkäten skickat till sig via nätet för att frivilligt bestämma om de velat delta eller inte. Flera flickor har fått information om vad studiens deltagande innebär i personliga möten och fått missivbrev. Andra har fått missivbrev tillsammans med enkäten. Informanterna har inte fått någon slags ersättning för sitt deltagande. Rektorn på skolan har sanktionerat elevernas medverkan och varit positiv till

studien.

Initialt ämnade vi att göra en regressionsanalys av de tre variablerna trygghet, sexuella trakasserier och feministisk identitet. Valet av analysmetod ansågs vara det mest korrekta eftersom vår hypotes var att just feministisk identitet unikt kunde förutspå en högre grad av upplevd trygghet trots höga grader av uppskattad problematik gällande sexuella trakasserier.

Instrument

I den enkät som skickades ut, behandlade första delen personliga uppgifter såsom ålder. Nästa del berörde frågor huruvida deltagarna var väl förtrodda med #metoo-rörelsen. De tre svarsalternativ som fanns för deltagarna att välja mellan var 1: *Jag känner till #metoo-rörelsen väl*, 2: *Jag känner till den lite grann*, 3: *Nej*. Delfråga 2 om #metoo-rörelsen berörde om hur aktiv deltagaren upplevt sig vara eller inte vara under #metoo på sociala medier. Svarsalternativen var, 1= *Ja*, 2= *Nej*, 3= *Nej, men jag följde andras berättelser*. Tredje stycket av enkäten undersöker hur stort problem informanterna uppfattar att sexuella trakasserier är i olika sammanhang eller platser i samhället. *Hur stort problem anser du att problemet med sexuella trakasserier är på din skola?*, är ett exempel på frågor inom denna variabel. Samtliga frågor ställdes på samma vis och samtliga gav svarsalternativ enligt en femgradig likertskala där 1=*inget problem alls*, medan 5=*mycket stort problem*.

SRS. Detta är ett instrument skapat av Kayleen A. Culbertsson (2001), där de olika frågorna (item) ska reflektera de medverkandes upplevda känsla av trygghet i en rad olika kontexter som varierar i antalet människor som finns där, och sträcker sig från individens egna hem till allmänna platser. Instrumentet består av 18 olika frågor, tex. *Hur trygg känner du dig när du befinner dig i din skola?*, i vilket svarsalternativen är 5-gradiga och sträcker sig från 1= *helt och hållet otrygg*, till 5= *helt och hållet trygg*. Vid testning av Chronbach's Alpha visade resultatet $\alpha=.845$.

FIDS. The Feminist Identity Development Scale (Bargad & Hyde, 1991) är ett mätinstrument innehållande 39 frågor som mäter 5 subskalor utifrån en femstegsmodell av utveckling av feministisk identitet. Subskalorna är: *Passive Acceptance* (karaktäriseras av mer traditionell passiv acceptans av könsroller. Män ses som överlägsna), *Revelation* (karaktäriseras av ett nyfunnet ifrågasättande av sig själv och könsroller, en inneboende ilska och skam, samt att män upplevs negativt) *Embeddedness* (karaktäriseras av stärkta band med andra kvinnor, affirmation och stärkning av ny identitet, relativistiskt tänkande och varsam interaktion med män) *Synthesis* (karaktäriseras av utveckling av en autentisk och positiv feministisk identitet, transendent syn på könsroller, värderar män utifrån individuell basis) och *Active Commitment* (karaktäriseras av en stärkande feministisk identitet, engagemang i meningsfulla arbeten att skapa en icke-sexistisk

värld, samt att män ses som jämlika men inte lika kvinnor). Frågorna svaras utifrån en 5-skalgig likertskala där 1=*håller inte med alls* till 5=*håller med helt och hållet*, där ju högre poäng visar på en högre nivå av feministisk identitet inom de 5 subskalorna. Frågor som *Jag vill arbeta för att förbättra kvinnors status* (för subskalan *active commitment*) ställdes exempelvis. Cronbach's alpha testades för varje subskala, där resultaten sträcker sig från $\alpha=.330$ (Revelation) till $\alpha=.830$ (Active Commitment) Samtliga resultat redovisas i tabell 1. Anledningen till det låga värdet gällande subskalan Revelation tros vara att en fråga för denna subskala inte kom med i den enkät som skickades ut, vilket vidare diskuteras i avsnitten om studiens begränsningar. Tester har tidigare gjorts av reliabiliteten av de olika subskalorna av exempelvis Gerstmann & Kramer (1997), som vid 2 tillfällen testat Chronbach's alpha för samtliga av subskalorna. Resultaten sträckte sig från $\alpha=.51$ (Synthesis, tillfälle 1) till $\alpha=.83$ (Embeddedness tillfälle 2). Samtliga resultat anges i tabell 1, tillsammans med resultat från denna studie.

Tabell 1

Sammanställning av Chronbach's alpha (α) för samtliga testtillfällen

<i>Subskalor FIDS</i>	$\alpha(1)$	$\alpha(2)$	$\alpha(3)$
<i>Passive Acceptance</i>	.78	.74	.8
<i>Revelaton</i>	.33	.63	.7
<i>Embeddedness</i>	.82	.71	.83
<i>Synthesis</i>	.8	.51	.55
<i>Active Commitment</i>	.83	.78	.81

Not: $\alpha(1)$ = denna studie $\alpha(2)$ = Gerstmann & Kramer (1997) tillfälle 1 $\alpha(3)$ Gerstmann & Kramer (1997) tillfälle 2.

Resultat

Gällande avsnittet om #metoo-rörelsen visade resultatet att 59.3% (16) av deltagarna kände till rörelsen mycket väl. Endast 25.9 % (7) deltog aktivt i rörelsen på sociala medier (Facebook, Twitter, Instagram), medan 44.4 % (12) av deltagarna följde andras berättelser.

I avsnittet om uppfattningar rörande problemet sexuella trakasserier i deltagarnas skolmiljö svarade 29.6% (8) att trakasserier i skolan var ett litet problem medan 44.4% (12) ansåg att det var ett stort problem. Uppfattningen om problemet sexuella trakasserier på arbetsplatsen visade att 70.3% (19) ansåg att det var ett litet problem medan 29.6% (8) tyckte det var ett stort problem.

När det kom till uppfattningen kring problemet sexuella trakasserier på stora allmänna platser (folktäta platser till exempel gator, torg, arenor, festivaler och köpcentrum) visade resultatet att

2.22% (6) uppfattade att det var ett litet problem och 77.7% (21) uppfattade att det var ett stort problem. På mindre allmänna platser (Biografer, fik, bibliotek, mataffärer) uppfattade 33.3% (9) sexuella trakasserier som ett litet problem, samt 33.3% (9) att det var ett stort problem. Uppfattningen av problematik av sexuella trakasserier i festliga sammanhang, såsom barer, diskon och på krogen, visade resultat på att 7.4 % (2) uppfattade det som ett litet problem medan 66.7% (18) uppfattade det som ett stort problem. På ödsliga allmänna platser (parkeringar, parker, avlägsna gator och områden) visade resultatet att 14.8% (4) uppfattade problemet sexuella trakasserier som litet, medan 66.7% (18) uppfattade det som stort. Frågorna i enkäten kunde besvaras utifrån en skala mellan 1 till 5. Ju högre siffra, desto större uppfattas problemet sexuella trakasserier på de olika platserna. Översikt över medelvärdet av samtliga deltagares uppfattning av problemet sexuella trakasserier per plats presenteras i Tabell 2.

Tabell 2

Uppfattning av problemet sexuella trakasserier av olika platser

	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
<i>Skola</i>	3.11	1.15	27
<i>Arbetsplats</i>	1.96	1.05	27
<i>Allmänna platser (större)</i>	4.04	1.28	27
<i>Allmänna platser (mindre)</i>	3.0	1.27	27
<i>Festliga sammanhang</i>	4.15	1.17	27
<i>Ödsliga allmänna platser</i>	3.96	1.31	27

Not: Skalan sträcker sig mellan 1–5 där 1= inget problem och 5=mkt stort problem

I avsnittet som gällde trygghet och otrygghet olika miljöer svarade 11.1% (3) att de kände sig otrygga i hemmet, medan 81.5% (23) ansåg sig vara trygga i sitt hem. 74% (20) ansåg sig vara trygga i den egna familjens bil medan 11.1 % (3) upplevde otrygghet i bilen. 18.5% (5) kände sig otrygga i skolan och 37% (10) kände sig trygga i skolan. På arbetsplatsen upplevde 22.2% (6) en otrygghet medan 51.8% (14) kände sig trygga. Fortsatt gällande trygghet och otrygghet fortsatte frågor gällande den egna upplevda tryggheten när man vistades utomhus under dagtid. Utomhus dagtid upplevde 25.9% (7) sig otrygga och 48.1% (13) kände sig trygga. Gällande kvälls och nattetid visade att 18.5% (5) kände sig trygga och 81.5% (22) kände sig däremot otrygga utomhus nattetid.

I sällskap med en manlig bekant kände 11.1% (3) sig otrygga, medan 55.5% (15) upplevde att de var trygga. I sällskap med en manlig nära vän däremot upplevde 7.4% (2) sig otrygga medan 77.7% (21) kände sig trygga. Ute på dejt kände sig 18.5% (5) av tjejerna sig otrygga och 29.6% (8) kände sig däremot trygga. Den upplevda otryggheten på ett sjukhus visade siffror på 33.3% (9) medan 33,3% (9) kände sig trygga. Gällande den upplevda tryggheten på ett shoppingcenter visade resultatet att 48.1% (13) kände sig otrygga och 22.2% (6) kände sig trygga. På parkeringsplatser upplevde 33.3% (9) sig otrygga medan 33.3% (9) kände sig trygga. På restauranger upplevde 22.2% (6) att de var otrygga och 59.2% (16) upplevde trygghet.

Tabell 3

Presenterar medelvärde av samtliga deltagares uppskattade känsla av trygghet i de olika miljöerna. I enkäten kunde deltagarna svara utifrån en skala mellan 1–5 där ju högre siffra innebär en högre känsla av trygghet

	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Hemmet	4.22	0.97	27
Bilen	4.04	1.02	27
Skola	3.22	1.15	27
Arbetsplats	3.44	1.12	27
Utomhus Dagtid	3.15	1.29	27
Utomhus Kvällstid	1.56	0.89	27
Manlig bekant	3.59	1.12	27
Manlig nära vän	4.14	0.95	27
Ute på dejt	3.23	1.14	26
Sjukhus	3.19	1.23	26
Shoppingcenter	2.74	0.94	27
Parkeringsplats	2.78	1.25	27
Restaurang	3.56	1.25	27

Not: Skalan sträcker sig mellan 1–5 där 1= helt trygg och 5=helt och hållet otrygg. Ju högre värde, desto högre känsla av trygghet.

För att undersöka graden av feministisk identitet hos våra deltagare använde vi oss av instrumentet FIDS, vilken mäter den feministiska identiteten utifrån 5 subskalor där Passive Acceptance innebär den lägsta graden och Active Commitment innebär den högsta graden av feministisk identitet. På subskalorna under undersökningen om Feministisk Identitet räknades ett medelvärde ut vardera. Svarsalternativen sträcker sig på en skala från 1–5 där ju högre siffra innebär en högre grad av feministisk identitet, inom var och en av de olika subskalorna. Resultatet visade att samtliga deltagare hade ett medelvärde på 2.5 gällande den lägsta graden av feministisk identitet, Passive Acceptance. Medelvärdet av samtliga deltagares styrka av den högsta graden av feministisk identitet, Active Commitment, var 3.3. Sammanställning av samtliga deltagares medelvärden per subskala presenteras i tabell 4.

Tabell 4
Medelvärdet av deltagarnas styrka av feministisk identitet per subskala

<i>FIDS subskalor</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
<i>Passive Acceptance</i>	2.5	.75	27
<i>Revelation</i>	2.8	.34	26
<i>Embeddedness</i>	2.9	.91	27
<i>Synthesis</i>	2.8	.81	27
<i>Active Commitment</i>	3.3	.82	27

Vid korrelationstestning mellan de två variablerna *upplevd trygghet* och *uppfattningen av problemet sexuella trakasserier* fann vi en korrelation statistiskt signifikant på 0,01 nivån enligt Pearsons r ($r = -,558^{**}$, $n = 27$, $d = 3.65$).

Tabell 5
Deskriptiv statistik

<i>Variabler</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
<i>Uppfattningen av problemet sexuella trakasserier</i>	3.4	.84	27
<i>Uppskattad trygghet</i>	2.5	3	27

Vid korrelationstestning mellan variablerna *upplevd trygghet* och samtliga av de 5 subskalorna av *Feministisk Identitet* fann vi inget statistiskt signifikant samband.

Vid korrelationstestning mellan variablerna *Upplevt problem av sexuella trakasserier* och samtliga av de 5 subskalorna av *Feministisk Identitet*, fann vi inget statistiskt signifikant samband.

Vid korrelationstestning mellan variablerna *kännedom om #metoo-rörelsen* och *feministisk identitet* (samtliga subskalor), fanns inte något statistiskt signifikant samband.

Testades gjorde även variabeln om hur aktivt man deltog i #metoorörelsen med samtliga subskalor under variabeln *Feministisk Identitet*, och inte heller mellan dessa fanns ett statistiskt signifikant samband.

Diskussion

Tidigare forskning har visat att en stark feministisk identitet kan stärka kvinnor efter att ha upplevt sexuella trakasserier, och att en feministisk identitet kan tjäna som en copingstrategi för offer (ex Leaper et al, 2013, Leaper & Arias, 2011). I denna studie sökte vi svar gällande vår hypotes om att en feministisk identitet kunde förutspå en högre grad av upplevd trygghet trots en uppfattning av att sexuella trakasserier är ett stort problem i samhället. Resultaten visade dock få samband mellan variablerna, och den regressionsanalys vi initialt ämnade att utföra var inte möjlig.

Det enda statistiskt signifikanta sambandet funnet i denna studie är den mellan de två variablerna *upplevd trygghet* och *uppfattning av problemet sexuella trakasserier*. Trygghet är en basal förutsättning för alla människors personliga välmående, tillika en mänsklig rättighet. I denna studie kunde ses en korrelation med statistisk signifikans på 0.01 nivån mellan de två variablerna *uppfattning av problemet sexuella trakasserier* och *upplevd trygghet* ($p = -.558^{**}$). Detta vill i ord innebära att ju högre informanterna skattade problemet sexuella trakasserier i samhället, desto lägre skattade man sin egen upplevda trygghet. Detta överensstämmer till viss del med tidigare forskning. Cascardi et al (1996) visar i sin forskning att upplevda sexuella trakasserier påverkar den framtida förmågan att känna sig säker. Denna tolkning om överensstämmelsen skall dock tas med viss reservation, då denna studie inte direkt mätt informanternas egna upplevelser av sexuella trakasserier, utan deras uppfattning av problemet sexuella trakasserier. Dock kan vara rimlig att anta, att om en individ anser ett problem vara stort, som i detta fall, problemet sexuella trakasserier, så existerar egna iakttagelser eller upplevelser, som skapar denna uppfattning. I viss mån kan det jämföras med egna upplevelser per se. Med detta i åtanke skulle det vara möjligt att jämföra denna studies resultat med tidigare forskning som testat samma variabler, och faktiskt anta att sexuella trakasserier, påverkar individers känsla av en trygg värld.

Svarsresultaten visar att det finns skillnader beroende på sammanhang i huruvida unga flickor känner sig trygga eller inte. Tidigare forskning har sett samband mellan ångest, känsla av otrygghet och upplevda sexuella trakasserier på isolerade allmänna platser, men inte folktäta allmänna platser (Davidsson et al, 2016). Till skillnad från nämnd studie, visar vår studie snarare motsatsen, då endast 33.3 % kände sig otrygga på parkeringsplatser (folktom/isolerad allmän plats) och samtidigt kände sig mer otrygga på shoppingcenter och dylika folktäta allmänna platser (48.1%). Samtidigt var känslan av trygghet stor på mindre, folktäta allmänna platser såsom restauranger och fik (59.2 %). Som mest otrygga kände sig informanterna ute under kvällstid eller nattetid (81.5%) Att våra resultat motvisar tidigare forskning, skulle kunna ha att göra med de många begränsningar som denna studie har, och som diskuteras längre ned i texten. Faktum kvarstår ju att deltagarantalet är så pass lågt att inget går att generalisera utifrån våra resultat. Samtidigt kan det också vara så att resultaten skiljer sig av den anledningen att våra deltagare har varit yngre än vad deltagare i tidigare forskning varit. Unga kvinnor befinner sig kanske inte i lika stor utsträckning som kvinnor i något högre åldrar ute i samhället, vilket i så fall skulle kunna vara förklaringen till att resultaten inte sammanstämmer.

En intressant aspekt gällande möten med män var att 19.2 % kände sig otrygga när de var på date, 11.1 % kände sig otrygga i en manlig bekants sällskap, och 22.2 % kände sig otrygga i sällskap med en nära manlig vän. Även om resultaten inte testats på något vis, så skulle det kunna tolkas som en indikation på att unga flickor känner sig mer otrygga i interaktion med män som står dem närmare. Resultaten är till synes förbryllande, men man kunde ställa sig frågan om det finns ett samband mellan dessa resultat och det faktum att mörkertalet, och att ju närmare offret står gärningsmannen, desto mer sällan sker anmälningar om sexuella trakasserier (BRÅ, 2019). I denna studie går det på intet sätt att tala om några samband, men frågan är intressant att ställa i framtida forskning.

En mycket hög siffra som vi fick fram (66.2%) var gällande upplevelsen av problemet sexuella trakasserier i festliga sammanhang, barer, festlokaler och diskon. Sammanhang som ska vara positiva och fyllda med glädjefull förväntan. Risken att råka ut för sexuella trakasserier i festliga sammanhang är alltså stor, eftersom problematiken beskrivs som stor. Ändå tar vi människor risken för att inte gå miste om att det trots allt kan bli en lyckad stund. #metoorörelsen uppmärksammade detta genom att sexuella trakasserier inte längre ska vara något normativt som vi alla vet om sker, utan att det som sker går att stoppa tillsammans genom att inte acceptera eller blunda för flickor och kvinnors utsatthet för sexuella trakasserier. Särskilt genom ett tillvägagångssätt att män som har en mer tolerant syn på våldtäkt och sexuella trakasserier väljer att ställa sig bakom #metoorörelsen (Kunst et al, 2019). Det hade i alla fall varit en början för att sätta stopp för problematiken av sexuella trakasserier.

Vad vi slås av i resultaten gällande FIDS, är att majoriteten av deltagarna ligger på den övre, eller starkare, skalan av feministisk identitet. Subskalan *active commitment* står för den starkare feministiska identiteten och *passive acceptance* står för en lägre grad av feministisk identitet. Tittar man på medelvärdena inom de olika subskalorna (tabell 4) kan man utläsa att det högsta medelvärdet finns inom subskalan *active commitment*, vilket är den starkaste skalan av FIDS gällande feministisk identitet. Det går att utvärdera utifrån resultaten att trenden i den självskattade feministiska identiteten hos informanterna går åt en starkare feministisk identitet snarare än åt en låg, utifrån de olika skalorna av FIDS. Utan att kunna generalisera, är det ändå intressant att notera. Tidigare forskning visar på att utbildning inom feminism och kvinnofrågor utvecklar och stärker en feministisk identitet hos "studenterna" (Gerstmann & Kramer, 1997). I detta fall går det bara att spekulera, då inga slutsatser kan dras gällande detta i denna studie, men det skulle vara möjligt att ställa sig frågan om #metoo rörelsen genererat till att bidra till att stärka unga kvinnors feministiska identitet. Majoriteten av denna studies informanter var väl förtrogna med #metoo-rörelsen. Samtidigt hävdar majoriteten av informanterna i denna studie att de inte själva varit aktiva på sociala medier och berättat om sina egna erfarenheter av sexuella trakasserier, utan de flesta har följt andras berättelser. Intressant för framtida forskning vore att undersöka om faktiskt även andras berättelser, inte bara de egna upplevelserna, påverkar individers känsla av både trygghet och den egna feministiska identiteten. Det är en utmaning att göra en jämförandestudie mellan före och efter #metoo-rörelsen, men kanske vore det möjligt att kunna urskönja indikationer på att den stora vågen av berättelser av sexuella trakasserier världen över, kan ha bidragit och påverkat unga flickors syn på män, deras inneboende feministiska identitet, och känslan av trygghet i samhället.

Brottsförebyggande rådet har listat olika brottsliga områden hur det förebyggande arbetet kan fortgå för att tidigt kunna påverka och minska upprepad utsatthet, ge stöd till brottsutsatta och våldsutövare samt minska återfall i brott (BRÅ, 2019). På så sätt tidigt kunna påverka individens olika värderingar kring brott så att brottet ska minska och helt upphöra. Dock finns det inget avsnitt gällande detta fokuserat på sexuella trakasserier och sexuellt våld utanför relationsvåld.

Fokuset i dagsläget verkar ligga på förebyggandet av sexuella trakasserier i nära, redan etablerade relationer. Det innebär kanske att människor så unga som de flickor vi hört i studien riskerar att fortsatt stå utan tidiga insatser som rör dem och deras trygghet, innan de börjar inleda partnerrelationer. Att prioritera våld i nära relationer är självklart viktigt. Utan att förglömma så behövs tidiga tillgångar av material framtagna av en myndighet som Brottsförebyggande rådet i hur ett tillvägagångssätt kan se ut för att förebygga sexuella trakasserier så att allmänna platser, såsom skola, resa till och från arbete kvällstid, på biografen, på krogen etcetera kan blir

tryggare. Detta behövs för att skapa en tidig grundvärdering om alla människors lika rätt att få leva i fred oavsett ålder, kön eller sexuell identitet.

Att tidigt få kunskap om den egna integritetens värde och vetskapen om att skam inte ska vara det första som läggs på individens axlar samt ifrågasättandet av den egna skulden när någon annan gjort en illa. Detta gäller inte enbart flickor utan även pojkar. Feministisk identitet har egentligen inte ett utgångsläge beroende av kön, utan strävan om att se människans lika värde och att alla är värd en jämlik behandling i möten med sina medmänniskor. En stark feministisk identitet fungerar alltså som ett skydd genom att kunskapen redan finns där, att man inte är ensam, inte bär skulden till trakasserier och att det som skett är en brottslig handling. Unga människors upplevda trygghet i samhället kan på så sätt istället stärkas, vilket också på sikt skapar en fortsatt kedjereaktion.

Det är vi vuxna som måste förebygga sexuella trakasserier innan det når nära relation mellan två individer. Ungas utsatthet för sexuella trakasserier måste tas på allvar. Därför är det också viktigt att vuxenvärlden lyssnar på ungas berättelser och tankar om vad som är viktigt för dem i det förebyggande arbetet kring sexuella trakasserier. Det får inte förglömmas att sexuella trakasserier mot unga sker, och framtida forskning i ämnet är viktigt. Likaså behöver samhället finna forum där sexuella trakasserier bland unga individer kan diskuteras på myndighetsnivå. På så sätt kan problemet kartläggas och stoppas utan att det ska krävas ett ”#metoo 2”. I år 2020 har FN:s Barnkonvention blivit svensk lag. Detta innebär att det som tidigare var en rekommendation enligt Barnkonventionens artiklar numera ombinder lag och ordning. I artikel 34 finns att läsa att barn ska skyddas från alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp. Detta bör innebära att ett förebyggande arbete för att stärka barn och ungas trygghet mot sexuella övergrepp ingår i allra högsta grad. Annars återstår fortsatt arbete där olika professioner, ideella organisationer och manifestationer fortsatt får släcka bränder i fråga. Just därför är också vår uppsats viktig i tiden. I skrivandets stund har rättegången mot den åtalade Harvey Weinstein påbörjats i USA. Den misstänkte filmproducenten Weinstein fick veta om anklagelserna när amerikansk media gick ut den 5 oktober 2017, om att han skulle ha utsatt kvinnor inom nöjesbranschen för sexuella övergrepp under tre decennier. #metoo rörelsen fick sin rivstart en vecka efter att anklagelserna mot Harvey Weinstein kom ut. Den 15 oktober 2017 gick skådespelerskan Alyssa Milano ut på Twitter med uppmaningen att alla kvinnor som blivit utsatta för sexuella trakasserier skulle skriva ”#metoo” på sociala medier. Omvärlden behövde förstå omfattningen av problemet. Weinstein i sin tur, svarade att han orsakat stor smärta bland sina medarbetare, samtidigt som han nekade till anklagelserna. Han skulle ta time out och ta hjälp av en terapeut. Framtiden får visa hur denna historia får sitt slut.

Att vara feminist ska inte behöva vara ett steg att ta efter att individen blivit utsatt för

sexuella trakasserier (Ayres et al, 2009, refererat i Leaper et al, 2013) utan en självklarhet att ha med som tema i föräldragrupper inför barns födelse, öppna förskolor och fortsatt i grundskola. På så vis kan en feministisk identitet bli en viktig grundvärdering för den personliga utvecklingen genom livet.

Begränsningar

Tidpunkten för utskicket av vår enkät var allt annat än fördelaktigt och försinkade oss radikalt. Av en rad olyckliga anledningar, skickades enkäterna ut till eleverna ett fåtal dagar innan juluppehållet, vilket resulterade i att informanterna tvangs skriva och sända sina svar under sitt jullov. I detta misstänks det låga svarsantalet ha sin grund. Utan tvekan är det låga deltagarantalet en viktig begränsning. Detta faktum gör det helt omöjligt att på något sätt kunna generalisera, eller egentligen dra några signifikanta slutsatser. Det är troligt att resultaten sett annorlunda ut med ett betydligt större antal deltagare i studien. Vi sökte kontakt med flera gymnasieskolor men endast en svarade ja, så utan tvekan blev det en tydlig begränsning då vi hade en enda skola att utgå ifrån. En önskan för framtiden är att mer strategiskt utföra studier med gymnasiestudenter när eleverna inte har lov och längre tid att svara på en enkät. Det finns en möjlighet att studien kunnat visa samband som i nuläget inte finns att se, och att det i sin tur hade gått att göra den regressionsanalys som initialt bestämdes att ämna utföra.

Mätinstrumentet FIDS har en del begränsningar som bör nämnas, och i sin tur påverkar denna studies reliabilitet. Enligt en undersökning där forskarna hade en hypotes om att subskalan *Synthesis* i FIDS inte hade samband med självutnämmande av feministisk identitet, visade resultaten att forskarna haft rätt om sina misstankar (Liss & Erchull, 2010) Även om denna subskala inte var användbar för att klassificera kvinnor som icke-feminister eller feminister, så visade ändå subskalorna *Active Passive* (ingen feministisk identitet) och *Active Commitment* (stark feministisk identitet) på en stark användning av klassificering av feministisk identitet. Med detta i åtanke, är FIDS ändå användbar i denna studie, då vi främst inriktat oss på att undersöka en stark eller ingen feministisk identitet, och inte i sig är intresserade av att mäta våra informanternas utvecklande av sin feministiska identitet. Det faktum att en fråga fattades i den enkät som skickades ut, kan ha påverkat resultatet gällande subskalan *revelation*, vars värde på Chronbach's alpha visade sig vara mycket lågt. Vid jämförande av resultat från tidigare forskning som testat reliabilitet av subskalan, så visar vårt test ett betydligt lägre resultat (se tabell 1). Den missade frågan bör vara grunden till detta, och ger denna del av studien en tydlig begränsning.

Sammanfattningsvis, är det enda som går att uttala sig om gällande denna studie, att det finns ett samband mellan uppfattningen av problemet sexuella trakasserier och den upplevda tryggheten i samhället. Ett samband som även kunnat visas i tidigare forskning. Den hypotes vi hade om att en feministisk identitet unikt kan förutspå en högre grad av upplevd trygghet trots en uppfattning av att sexuella trakasserier är ett stort problem i samhället, kunde inte visas eller bevisas. Inga samband alls gick att utröna mellan variabeln feministisk identitet och de två variablerna upplevd trygghet och uppfattningen av problemet sexuella trakasserier.

Samtidigt som begränsningarna är stora i studien, kan det ändå vara intressant att diskutera framtida forskning och hypoteser gällande variablerna som testats här. Att feministisk identitet kan tjäna som ett verktyg att hantera redan upplevda sexuella trakasserier, har redan påvisats. Vad som vore intressant, men även oerhört viktigt, är att undersöka inte bara copingstrategier, utan även förebyggande strategier. Vi höjer en hand för möjligheten att se feministisk identitet som en förebyggande åtgärd att stärka unga kvinnor i en värld präglad av sexuella trakasserier. Vi har en tro och en förhoppning om att den redan påvisade effekten av att utbildning inom kvinnofrågor och feminism genererar en utveckling av feministisk identitet, kan komma att tjäna som en viktig faktor i arbetet mot en mer trygg, jämställd och icke-sexistisk värld.

Referenser

- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, R & Lutz, C. (2014). *Atkinson & Hilgard's introduction to psychology, 16th ed.* 457 – 466. Orlando, FL: Harcourt Brace College Publishers.
- Apell, S., Marttunen, M., Fröjd, S., & Kaltiala, R.(2019). Experiences of sexual harassment are associated with high self-esteem and social anxiety among adolescent girls. *Nordic Journal of Psychiatry*, (73), 365 – 366. <https://doi.org/10.1080/08039488.2019.1640790>
- Bargad, A., & Hyde, J. S. (1991). Women's Studies: A Study of Feminist Identity Development in Women. *Psychology of Women Quarterly*, 15, (181–201). <https://doi:10.1111/j.1471-6402.1991.tb00791.x>
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2019-12- 02) *Statistik utifrån brottstyper/ Sexualbrott och våldtäkt*
Brottsförebyggande rådet (2019). Statistik utifrån brottstyper. Hämtad 2/12 2019 från <https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/valdtakt-ochsexualbrott.html>
- Culbertson, K. A., Vik, P. W., & Kooiman, B. J. (2001). The impact of sexual assault, sexual assault perpetrator type, and location of sexual assault on ratings of perceived safety. *Violence Against Women*, 7(8), 858. <https://doi:10.1177/10778010122182794>
- Davidson, M. M., Butchko, M. S., Robbins, K., Sherd, L. W., & Gervais, S. J. (2016). The mediating role of perceived safety on streets harassment and anxiety. *Psychology of Violence*, 6 (4), 553 – 561. <https://doi:10.1037/a0039970>
- Gerstmann, E.A., & Kramer, D.A. (1997). Feminist identity development, psychometric analyses of two feminist identity scales. *Sex roles*, 36, 327 – 348.
- Kunst R., J., Bailey, A., Prendergast, C., Gundersen A. (2019) Sexism, rape myths and feminist identification explain gender differences in attitudes toward the #metoo social media campaign in two countries, *Media Psychology*, 22(5), 818–843. doi:10.1080/15213269.2018.153230
- Leaper, C., & Brown, C. S. (2008). *Perceived experiences with sexism among adolescent girls*,

- Child Development, 79, 685–704. doi: 10.1111/j.1467-8624.2008.01151
- Leaper, C., M. Arias, D. (2011) College Women’s Feminist Identity: A Multidimensional Analysis with Implications for Coping with Sexism. *Sex Roles*, 64, 475-490. doi: 10.1007/s11199-011-9936-1
- Leaper, C., Brown, C. S., & Ayres, M. M. (2013). Adolescent girls’ cognitive appraisals of coping responses to sexual harassment. *Psychology in the Schools*, 50(10), 969–986. <https://doi-org.ezproxy.server.hv.se/10.1002/pits.21727>
- Liss, M., & Erchull, M.J. (2010). Everyone Feels Impoverished, Understanding Feminism Feminist Self-labeling. *Psychology of women quarterly*, 34(1), 85 - 96. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2009.01544.x>
- Marks, M. J., & An, S. (2019). The impact of increasing vs decreasing harassing behaviours on perceptions of hypothetical instances of repeated sexual harassment. *Journal of Sexual Aggression*, 25(2), 131–145. <https://doi:10.1080/13552600.2018.1551500>
- Riger, S. (2000). *Transforming Psychology: Gender in Theory and Practice*. Oxford: Oxford University Press. Retrieved from <http://search.ebscohost.com.ezproxy.server.hv.se/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=143791&site=eds-live&scope=site>

Bilaga 1

Missivbrev

Hej, och välkommen till enkäten!

Enkäten tar en stund att fylla i, så ta god tid på dig.

Vi, Therése Dahl och Therése Hevosaho, är två studenter som läser Psykologi vid Högskolan Väst. Vi skriver nu examensarbete och önskar genom en enkät få svar av gymnasietjejer från 15 år för att undersöka hur allvarligt unga flickor anser att problemet med sexuella trakasserier är i samhället efter #Metoo rörelsen, samt hur stark deras feministiska identitet är. Studiens syfte är att undersöka hur unga tjejer upplever trygghet i samhället gällande sexuella trakasserier för att på så sätt kunna förebygga och stärka unga tjejers vardag genom en stärkt feministisk identitet.

Vi vill även informera om att vi tar hänsyn till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Som undersökningsdeltagare är det viktigt att Du vet i vilket syfte och sammanhang Dina svar kommer att användas. Även viktigt att veta är att Du när som helst under studien har rätt att avsluta din medverkan och att Ditt deltagande är helt frivilligt.

All information Du lämnar kommer att ske anonymt och informationen kommer endast att användas i forskningssyfte. Vi kommer inte kunna koppla dina svar till någon IP-adress och du kommer inte kunna identifieras. Dina svar och dina resultat kommer att behandlas så att inte obehöriga kan ta del av dem. Det betyder att ingen annan än vi och vår handledare har tillgång till informationen. När studien är färdig raderas (kasseras) alla svar och går ej då längre att ta del av.

Om du väljer att svara på frågorna har Du med det samtyckt till Ditt deltagande och studiens genomförande.

Om så önskas kan du få ta del av arbetet när det är klart!
Vid frågor är du välkommen att kontakta oss!

Therése Dahl: therese.dahl@student.hv.se

Therése Hevosaho: therese.hevosaho@student.hv.se

Stort tack för din medverkan!

Med vänlig hälsning,

Therese & Therese

Om Du behöver prata med någon efteråt om saker Du själv funderar över, så finns kurator Therese samt skolsköterskan tillgängliga på skolan. Annars finns dessa kontakter:

Mind hjälplinje: 90101

BRIS (upp till 18 år): 116111

Chatt: Tjejjouren Väst <https://www.tjejjourenvast.se/>

Tjejjouren ADA måndag–fredag kl. 9-16, 031 – 13 11 66

Bilaga 2.

*Enkätfrågor***Del 1. Demografiska frågor/ Bakgrund**

- Ålder
- Bakgrund
- **Del 2. #MeToo-rörelsen**
- Jag känner till #metoo-rörelsen
- Jag deltog aktivt i #metoo rörelsen på sociala medier (t.ex. delade med dig av erfarenheter på facebook, twitter etc.)
- **Del 3. Sexuella trakasserier**
- Hur stort uppfattar du att problemet med sexuella trakasserier är i din skola?
- Hur stort uppfattar du att problemet med sexuella trakasserier är på din arbetsplats?
- Hur stort upplever du att problemet med sexuella trakasserier är på stora allmänna platser? (Folktäta platser t.ex. gator, torg, arenor, festivaler, köpcentrum)
- Hur stort upplever du att problemet med sexuella trakasserier är på mindre allmänna platser? (Biografer, fik, bibliotek, mataffärer)
- Hur stort upplever du att problemet med sexuella trakasserier är på barer, diskon, krogar och festlokaler?
- Hur stort upplever du att problemet med sexuella trakasserier är på ödsliga allmänna platser? (parkeringar, parker, avlägsna gator och områden)

Del 4. Känsla av trygghet

- Hur trygg känner du dig när du BEFINNER DIG I DITT HEM? (svara utifrån där du vistas som mest, och där du anser är ditt hem)
- Hur trygg känner du dig när du BEFINNER DIG I BILEN? (din eller din familjs bil)
- Hur trygg känner du dig när du BEFINNER DIG I DIN SKOLA?
- Hur trygg känner du dig när du BEFINNER DIG PÅ DIN ARBETSPLATS?
- Hur trygg känner du dig när du GÅR UTE ENSAM UNDER DAGTID?
- Hur trygg känner du dig när du GÅR UTE ENSAM UNDER KVÄLLSTID/ PÅ NATTEN?
- Hur trygg känner du dig när du UMGÅS MED EN MANLIG BEKANT?
- Hur trygg känner du dig när du UMGÅS MED EN MANLIG NÄRA VÄN?
- Hur trygg känner du dig när du ÄR PÅ DATE/ TRÄFF MED EN KILLE?
- Hur trygg känner du dig när du BEFINNER DIG PÅ ETT SJUKHUS?
- Hur trygg känner du dig när du BEFINNER DIG PÅ GALLERIAN/ SHOPPINGCENTRET?
- Hur trygg känner du dig när du BEFINNER DIG PÅ EN PARKERINGSPLATS?
- Hur trygg känner du dig när du BEFINNER DIG PÅ EN RESTAURANG?

Del 5 Feministisk Identitet

Uppställda utifrån de fem olika Subskalorna

Passive acceptance:

- Jag anser inte att det finns behov av en förändring i jämlikheten mellan kvinnor och män:
- Kvinnor klarar sig bra
- Jag ser inte så stor mening med att ifrågasätta de generella förväntningarna om att män ska vara maskulina och kvinnor ska vara feminina

- En sak som jag särskilt uppskattar med att vara kvinna, är att män erbjuder mig sitt säte på en fullsatt buss eller öppnar dörren för mig, bara för att jag är kvinna
- Jag har aldrig helt oroat mig för eller tänkt på vad det innebär att vara kvinna i samhället
- Jag vill inte ha en jämställd status med män
- Om jag var gift och min man blev erbjuden ett jobb i en annan del av landet, skulle det vara min plikt att flytta med för att stötta honom i sin karriär
- Jag tror att de flesta kvinnor känner sig mest nöjda genom att vara fru och mor
- Jag tror att män och kvinnor hade det bättre på 50-talet då kvinnor var husfruar och deras män försörjde dem
- Generellt sett, tycker jag att män är mer intressanta än kvinnor
- Jag tror att våldtäkt ibland är kvinnans eget fel
- Jag är inte säker på vad som menas med uttrycket "kvinnor är förtryckta under patriarkatet"
- Jag tycker att det är tur att kvinnor inte förväntas göra de mest farliga jobben som män förväntas göra, såsom byggnadsarbete eller köra racerbil

Revelation:

- Förr ansåg jag inte att det förekom så mycket könsdiskriminering, men nu vet jag hur mycket det faktiskt förekommer
- Det gör mig verkligen upprörd över att tänka på hur kvinnor blivit behandlade så orättvist så länge i samhället
- 14. När man tänker på de flesta av världsproblemen - miljöförstöring, diskriminering, hotet om kärnvapenkrig - så verkar det för mig som att de flesta är orsakade av män
- Jag är arg över att ha låtit män dra nytta av mig
- Det var först nyligen som det gick upp för mig att det är orättvist att män har de fördelar de har i samhället, bara för att de är män
- När jag ser hur de flesta männen behandlar kvinnor, gör det mig så arg
- Nyligen läste jag något, eller hade en särskild erfarenhet, som skapade en djupare förståelse av sexism

Embeddedness:

- Att vara delaktig i en tjejjour/ kvinnoförening är viktigt för mig
- Särskilt nu, känner jag att de andra kvinnorna omkring mig ger mig styrka
- Jag tillbringar mestadelen av min sociala tid med ett fåtal nära kvinnliga vänner, med vilka jag delar mina feministiska värderingar
- Mitt sociala liv främst med kvinnor nuförtiden, men det finns en del män som jag skulle kunna ha en icke-romantisk vänskap med
- Jag känner att jag behöver vara runt kvinnor som delar mina åsikter just nu
- Om jag skulle måla en tavla eller skriva en dikt, skulle det förmodligen handla om kvinnofrågor
- Särskilt nu, känner jag mig som mest bekväm med kvinnor som delar mina feministiska åsikter

Synthesis

- Fastän att många män är sexistiska, har jag insett att en del män ofta stöttar kvinnor och feminism
- Samtidigt som jag är angelägen om att kvinnor är rättvist behandlade i livet, så ser jag inte männen som fiender
- Jag värderar män som individer, inte som medlemmar i en grupp eller som förtryckare
- En del män jag känner verkar mer feministiska än vissa kvinnor
- Jag har känslan av att några män är känsliga för kvinnofrågor) Frågan som inte kommit

med i enkäten.

Active Commitment:

- Jag vill arbeta för att förbättra kvinnors status
- Jag är väldigt engagerad i ensak jag tror bidrar till en mer rättvis värld för alla människor
- Jag är villig att göra vissa uppoffringar för att kunna arbeta med att skapa ett samhälle som är icke-sexistiskt och fredligt, där alla människor har samma möjligheter
- Jag bryr mig verkligen djupt om att män och kvinnor ska ha samma förutsättningar på alla plan
- Det är väldigt tillfredsställande att kunna använda mina talanger och färdigheter i arbetet inom kvinnorörelsen
- Jag känner att jag är en mycket kraftfull och effektiv talesman för de kvinnofrågor jag är engagerad i just nu
- På något sätt, ligger min motivation till varje aktivitet jag engagerar mig i, i min önskan om en jämlik värld
- Jag har ett livslångt engagemang för att arbeta för social, ekonomisk och politisk jämlikhet för kvinnor

Högskolan Väst
Institutionen för individ och samhälle
461 86 Trollhättan
Tel 0520-22 30 00 Fax 0520-22 30 99
www.hv.se